

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Uznańska (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Bess SSA Robert Jurga
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa R. C.

przeciwko Polskiemu Biuru (...)

o zapłatę zadośćuczynienia oraz renty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 27 listopada 2015 r. sygn. akt I C 1006/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt II dodaje na końcu słowa: „ oraz tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 kwietnia 2012 r. do dnia 31 lipca 2012 r. kwotę 892,00 zł (osiemset dziewięćdziesiąt dwa złote) z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty”;

- w pkt III zasądzoną kwotę 10.920 zł (dziesięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia złotych) podwyższa do kwoty 12.465 zł (dwanaście tysięcy czterysta sześćdziesiąt pięć złotych) i na końcu dodaje słowa: „oraz tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej za okres od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. kwotę 1.115,00 zł (jeden tysiąc sto piętnaście złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty”;

- w pkt IV zasądzoną kwotę 32.213 zł (trzydzieści dwa tysiące dwieście trzynaście złotych) podwyższa do kwoty 35.921 zł (trzydzieści pięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia jeden złotych) i na końcu dodaje słowa: „oraz tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej za okres od dnia 1

stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. kwotę 2.676,00 zł (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty”;

- w pkt V zasądzoną kwotę 42.083 zł (czterdzieści dwa tysiące osiemdziesiąt trzy złote) podwyższa do kwoty 45.793 zł (czterdzieści pięć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt trzy złote) i na końcu dodaje słowa: „ oraz tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. kwotę 2.676,00 zł (dwa tysiące sześćset siedemdziesiąt sześć złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty”;

- w pkt VI zasądzoną kwotę 37.809 zł (trzydzieści siedem tysięcy osiemset dziewięć złotych) podwyższa do kwoty 41.071 zł (czterdzieści jeden tysięcy siedemdziesiąt jeden złotych) i na końcu dodaje słowa: „oraz tytułem skapitalizowanej renty uzupełniającej za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 27 listopada 2015 r. kwotę 2.453,00 zł (dwa tysiące czterysta pięćdziesiąt trzy złote) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 listopada 2015 r.”;

- w pkt VII zasądzoną kwotę 3.469 zł (trzy tysiące czterysta sześćdziesiąt dziewięć złotych) podwyższa do kwoty 3.778,00 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt osiem złotych);

- w pkt VIII przez nadanie mu treści : „ ustala odpowiedzialność pozwanego za szkody mogące powstać u powoda w przyszłości wskutek wypadku komunikacyjnego z dnia 31 marca 2012 r.”;

- w pkt IX przez nadanie mu treści : „oddala powództwo w pozostałej części”;

- w pkt X przez nadanie mu treści: „ odstępuje od obciążania powoda kosztami sądowymi należnymi Skarbowi Państwa”;

- w pkt XI przez nadanie mu treści: „ znosi wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego”;

- dodaje pkt XII o treści: „ pobiera od Polskiego Biura (...)w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 11.900 zł (jedenaście tysięcy dziewięćset złotych) tytułem niepobranej opłaty sądowej, a nie obciążającej powoda oraz kwotę 449,06 zł (czterysta czterdzieści dziewięć złotych 06/100) tytułem części wydatków sądowych”;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

SSA Jerzy Bess SSA Elżbieta Uznańska SSA Robert Jurga

Sygn. akt I ACa 138/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w Kielcach : I. zasądził od pozwanego Polskiego Biura (...)w W. na rzecz powoda R. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 100.000 złotych z ustawowymi odsetkami od 14 czerwca 2013 do daty zapłaty; II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania kwotę 15.225 złotych z ustawowymi odsetkami od 14 czerwca 2013 do daty zapłaty; III. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 sierpnia 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku kwotę 10.920 złotych z ustawowymi odsetkami od 2 stycznia 2013 roku do daty rzeczywistej zapłaty; IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku kwotę 32.213 złotych z ustawowymi odsetkami od 2 stycznia 2014 roku do daty rzeczywistej zapłaty; V. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku kwotę 42.083 złotych z ustawowymi odsetkami od 2 stycznia 2015 roku do daty rzeczywistej zapłaty; VI.

zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od 1 stycznia 2015 roku do 27 listopada 2015 roku kwotę 37.809 złotych z ustawowymi odsetkami od 28 listopada 2015 roku do daty rzeczywistej zapłaty; VII. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem renty wyrównawczej po 3.469 złotych miesięcznie płatną do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia którejkolwiek z rat, oraz tytułem renty uzupełniającej po 223 złote płatną do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia którejkolwiek z rat; VIII. oddalił powództwo w pozostałej części; IX. pobrał od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 11.900 złotych tytułem niepobranej opłaty sądowej a nie obciążającej powoda oraz kwotę 449,06 złotych tytułem części wydatków sądowych; X. pobrał od powoda na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Kielcach zasądzonych na jego rzecz roszczenia kwotę 449,06 złotych tytułem części wydatków sądowych odstępując od obciążania powoda częścią niepobranej opłaty sądowej nie obciążającej przeciwnika procesowego; XI. zarachował i wzajemnie zniósł koszty zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 marca 2012r. w miejscowości K. kierujący samochodem m-ki N. (...) o numerze rej. (...) R. K. zjechał na lewy pas ruchu i doprowadził do czołowego zderzenia z jadącym z przeciwnej strony samochodem m-ki C. (...) o numerze rej.(...), kierowanym przez A. Z.. Wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 21 maja 2013r. w sprawie II K 483/12 R. K. uznany został winnym umyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez niedopełnienie obowiązku jazdy z prędkością zapewniającą mu panowanie nad prowadzonym pojazdem, nieupewnienie się przed podjęciem manewru wyprzedzania, czy ma odpowiednią ku temu widoczność i dostateczną ilość miejsca oraz podjęcie manewru wyprzedzania, w następstwie którego utracił panowanie nad pojazdem i doprowadził do czołowego zderzenia z pojazdem m-ki C. (...) o numerze rej. (...), tj. popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. Pojazd kierowany przez sprawcę wypadku ubezpieczony był w ramach OC w niemieckim towarzystwie (...), stąd odpowiedzialność za skutki wypadku obarcza pozwanego na podstawie art. 123 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu (...) i Polskim Biurze (...). R. C. był pasażerem samochodu m-ki N.. Bezpośrednio po zdarzeniu powód przetransportowany został do (...) Szpitala (...). Ł. w K., gdzie pozostawał na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii do dnia 10 kwietnia 2012r. Rozpoznano u niego krwotok wewnętrzny, krwiak przymózgowy w okolicy czołowej prawej, obustronne złamanie zatok szczękowych, złamanie kłykcia potylicznego, szczelinę złamania zęba obrotnika, złamanie trzonu kręgu C3, C7, złamanie żeber 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 po stronie prawej, złamanie żebra 1 po stronie lewej, przemieszczenie prawych żeber 3, 4, 5 i 6 do klatki piersiowej, złamanie mostka oraz wyrostka mieczykowatego, stłuczenie płuc z rozerwaniem mięszu płuca prawego i krwiakiem, odmę opłucnową po stronie prawej, pęknięcie prawego płata wątroby, stłuczenie śledziony, stan po laparotomii, nieprzytomność i niewydolność oddechowo-krążeniową. Następnie w dniach od 10 do 17 kwietnia 2012r. powód przebywał na Oddziale Chirurgicznym Ogólnym, potem zaś – od dnia 17 do 25 kwietnia 2012r. na Oddziale Urazowo-Ortopedycznym w związku z rozpoznaniem złamania trzonu kości udowej prawej. W dniu 30 maja 2012r. R. C. przyjęty został na Oddział Rehabilitacyjny celem przeprowadzenia leczenia usprawniającego, gdzie przebywał do dnia 10 lipca 2012r. W dniach od 1 do 5 grudnia 2013r. powód ponownie był hospitalizowany z powodu konieczności usunięcia materiału zespalającego z uda prawego. Ponadto w związku ze skutkami wypadku R. C. poddany został leczeniu neurologicznemu oraz stomatologicznemu. W dniu 16 lipca 2013r. wykonano mu CT głowy. W badaniu tym stwierdzono zaniki kory płatów czołowych.

Powód wymagał stałej całodobowej opieki osób trzecich w okresie od 25 kwietnia do 30 maja 2012r., kiedy to jako osoba leżąca przyjęty został na oddział rehabilitacji. Faktyczna opieka bezpośrednia wynosiła wówczas około 6 godzin na dobę. Z odnośnego oddziału wypisany został w dniu 10 lipca 2012r. jako chodzący z pomocą kul łokciowych. W dalszym ciągu w okresie około 2 miesięcy wymagał pomocy osób trzecich przy niektórych czynnościach, takich jak ubieranie się, przygotowanie posiłków czy udanie się do lekarza – w wymiarze około 1 godziny dziennie. Obecnie z uwagi na zaawansowany proces otępienny nadal wymaga pomocy osób trzecich przy skomplikowanych czynnościach. W związku z przyczynami neurologicznymi związanymi bezpośrednio z wypadkiem nie wymaga już leczenia ani rehabilitacji. Ujawnienie się u powoda objawów zespołu otępiennego ma związek z doznany przez niego w dniu 31 marca 2012r. wypadkiem i uszkodzeniem (...). W związku z postępowaniem procesu otępiennego poziom

funkcjonowania powoda będzie się pogarszał. R. C. w wyniku wypadku doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 65%, spowodowanego złamaniem kompresyjnym C3, C7 i trwałą deformacją trzonu C3, złamaniem mostka i żeber, uszkodzeniem stożka pierścienia rotatorów barku lewego i skróceniem kończyny dolnej prawej o 2 cm na skutek przebytego złamania kości udowej. Z punktu widzenia doznanych przez powoda obrażeń narządu ruchu i ich następstw nie rokuje on powrotu do sprawności fizycznej, pozwalającej mu na podjęcie pracy wykonywanej przed wypadkiem. Z racji tych obrażeń R. C. wymagał pomocy osób trzecich w okresie około 6 miesięcy. R. C. nie zatrudniał nikogo do opieki, pomoc świadczyli mu członkowie rodziny. Od stycznia do lipca 2015r. powód dokonał zakupu leków za łączną kwotę 992 zł. Powód dokonywał również zakupu innych leków, używanych w związku ze schorzeniami niezwiązanymi z wypadkiem i ze składanych przez niego rachunków wynika, że wydatki na leki nie związane z wypadkiem stanowiły około 40% łącznej sumy wydatków przeznaczanych przez powoda na lekarstwa. Powód nadal pozostaje pod kontrolą chirurga-ortopedy i neurologa, w związku z czym odbywa około wizyt lekarskich w ciągu roku. Koszt jednej wizyty wynosi około 120 zł.

Powód ma 52 lata, z zawodu jest formiarzem-odlewnikiem. Posiada gospodarstwo rolne o pow. 2 ha, które wydzierżawił koledze. Przed wypadkiem pracował w zawodzie, początkowo w firmie (...), następnie na kontraktach zagranicznych, od ponad 10 lat w odlewni w L. w Niemczech. Pracę za granicą świadczył cyklicznie, w taki sposób, że pracował przez około rok, po czym pozostawał na trzymiesięcznej przerwie i powracał do pracy. Miał jedną dłuższą, prawie 2-letnią przerwę. W dacie wypadku R. C. zatrudniony był przez (...) Sp. z o.o. na podstawie zawartej w dniu 1 listopada 2011r. umowy o pracę na budowie eksportowej (zagranicznej) na stanowisku formierza ręcznego na czas określony, tj. do dnia 31 lipca 2012r. W umowie określono wynagrodzenie w kwocie 7,20 €/godz. Pracę świadczył w Niemczech. W 2011r. powód uzyskał dochód w wysokości 16.456 €, zaś w 2012r. – 4.668 €. Średni kurs € w 2011r. wynosił 4,11 zł, zaś w marcu 2012r. – 4,15 zł. Po wypadku R. C. pobierał zasiłek wypadkowy do dnia 31 lipca 2012r. (za marzec 2012r. – 86,14 zł, za kwiecień 2012r. – 2.586,20 zł, za maj 2012r. – 2.672,34 zł, za czerwiec 2012r. – 2.586,20 zł oraz za lipiec 2012r. – 2.672,34 zł). Następnie pozostawał na zasiłku chorobowym (sierpień 2012r. – 2.129,67 zł, od 1 do 28 września 2012r. – 1.923,94 zł), zaś od 29 września 2012r. do 23 września 2013r. uzyskiwał świadczenie rehabilitacyjne (za okres od 29 do 30 września 2012r. – 165,16 zł, za październik 2012r. – 2.556,98 zł, za listopad 2012r. – 2.474,40 zł, za grudzień 2012r. – 2.501,90 zł, za styczeń 2013r. – 2.130,11 zł, za luty 2013r. – 1.924,68 zł, za marzec 2013r. – 2.130,11 zł, za kwiecień 2013r. – 2.061,30 zł, za maj 2013r. – 2.130,11 zł, za czerwiec 2013r. – 2.061,30 zł, za lipiec 2013r. – 2.130,11 zł, za sierpień 2013r. – 2.130,11 zł oraz za okres od 1 do 23 września 2013r. – 1.580,63 zł). W okresie od 24 września do 31 grudnia 2013r. powód pobierał rentę w wysokości 1214,38 zł, zaś od 1 stycznia 2014r. pobiera ją w kwocie 1027,09 zł. Decyzją znak (...)z dnia 14 maja 2013r. (...) Oddział w K. odmówił powodowi prawa do wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. Decyzją z dnia 14 czerwca 2013r. (...) S.A. po rozpatrzeniu roszczenia powoda o wypłatę stosownych świadczeń uznała je do łącznej kwoty 61.522,33 zł. Na sumę tę złożyło się zadośćuczynienie w wysokości 60.000 zł, zwrot kosztów opieki (900 zł), zwrot kosztów leczenia (556,17 zł) oraz koszty dojazdów powoda w ramach odbywanego leczenia (66,16 zł). Kwota zadośćuczynienia podwyższona została o dalsze 70.000 zł decyzją z dnia 29 października 2013r. Orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności nr (...) z dnia 28 stycznia 2014r. R. C. uznany został niepełnosprawnym w stopniu znacznym i niezdolnym do pracy do dnia 31 stycznia 2016r. Powód nie kwalifikuje się do pracy w zawodzie formierza-odlewnika z uwagi na objawy encefalopatii bez zmian charakterologicznych. Ma problemy z pamięcią, koncentracją, orientacją, upośledzoną zdolność rozumienia, rozumowania i uczenia się. Doznaje zaburzeń emocjonalnych. Również z punktu widzenia doznanych przez powoda obrażeń narządu ruchu i ich następstw nie rokuje on powrotu do sprawności fizycznej, pozwalającej mu na podjęcie pracy wykonywanej przed wypadkiem. R. C. nie powinien wykonywać także żadnej innej ciężkiej pracy fizycznej.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo co do zasady zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, że legitymacja bierna pozwanego nie budzi wątpliwości. W związku z powyższym na podstawie art. 445 §1 k.c. mając na uwadze całokształt okoliczności zasądził tytułem zadośćuczynienia kwotę w wysokości 100.000 zł, przy uwzględnieniu wypłaconej przez pozwanego z tego tytułu kwoty 130.000zł. Od zasądzonej kwoty Sąd przyznał odsetki ustawowe w oparciu o przepis art. art. 363 § 2 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. od dnia 14 czerwca 2013r., tj. od daty wydania pierwszej decyzji ubezpieczyciela w ramach postępowania likwidacyjnego.

Sąd Okręgowy wskazał dalej, że zgodnie z art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Odszkodowanie przewidziane powyższym przepisem obejmuje wszelkie wyniki wydatki (koszty) pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe. Pojęcie „wszelkie koszty” oznacza koszty różnego rodzaju, których nie da się z góry określić. Z kolei celowość ponoszenia wszelkich wydatków może być związana nie tylko z możliwością uzyskania poprawy stanu zdrowia, ale też potrzebą utrzymania tego stanu, jego nie pogorszenia. Powód domagał się odszkodowania z tytułu utraconych zarobków i Sąd żądanie to ocenił jako w całości zasadne. Poza sporem pozostawał fakt, że powoda łączyła z pracodawcą umowa o pracę, zawarta do dnia 31 lipca 2012r. Nie budzi także wątpliwości okoliczność, że w 2012r. R. C. świadczył pracę w okresie 3 miesięcy (od 1 stycznia do 30 marca 2012r.) i w tym czasie uzyskał dochód w łącznej wysokości 4.668 €. Wynika z tego, że powód uzyskiwał miesięczny dochód w kwocie 1.556 € ($4.668 \text{ €} : 3 \text{ miesiące pracy} = 1.556 \text{ €}$), co przy uwzględnieniu kursu € aktualnego w marcu 2012r. daje kwotę 6.457 zł ($1.556 \text{ €} \times 4,15 \text{ zł} = 6.457 \text{ zł}$). Powód został zatem pozbawiony możliwości uzyskania dochodu w wysokości 25.828 zł za dalsze 4 miesiące pracy, którą mógłby świadczyć na podstawie umowy o pracę, gdyby nie uległ wypadkowi ($6.457 \text{ zł} \times 4 \text{ miesiące} = 25.828 \text{ zł}$). Zamiast tego pobierał w tym czasie zasiłek wypadkowy, którego suma wyniosła 10.603 zł. Należnym powodowi odszkodowaniem z tytułu utraconych zarobków jest więc różnica pomiędzy hipotetycznym dochodem, a faktycznie pobranym zasiłkiem wypadkowym, tj. 15.225 zł ($25.828 \text{ zł} - 10.603 \text{ zł} = 15.225 \text{ zł}$), którą Sąd zasądził z odsetkami ustawowymi od dnia 14 czerwca 2013r. w punkcie II wyroku. Dalsze roszczenia powoda, z uwagi na sposób sprecyzowania powództwa, zawierają się w przyznanej na rzecz R. C. rencie wyrównawczej oraz rencie uzupełniającej. Celem zachowania transparentności rozstrzygnięcia Sąd uznał, że zasadnym będzie przyznanie kwot w ramach świadczenia renty wyrównawczej w odniesieniu do każdego następującego kolejno roku po dacie wypadku.

Powód domagał się również zasądzenia na jego rzecz renty w wysokości 6000 zł miesięcznie z tytułu zwiększonych potrzeb, płatnej począwszy od daty wypadku. Zgodnie z treścią art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Renta przewidziana w tym przepisie ma charakter odszkodowawczy i stosuje się do niej zasadę pełnego odszkodowania, wyrażoną w art. 361 § 2 k.c. Przesłankami jej ustalenia są: utrata zdolności do pracy zarobkowej oraz zwiększenie się potrzeb poszkodowanego i zmniejszenie jego widoków powodzenia na przyszłość na skutek wyrządzenia mu szkody na zdrowiu. Każda z wymienionych przesłanek ma charakter samodzielny, a warunkiem powstania prawa do renty jest trwały uszczerbek na zdrowiu. Z wyraźnego brzmienia art. 444 § 2 k.c. wynika, że nie sama tylko utrata zdrowia, lecz rzeczywista utrata zdolności zarobkowania i widoków na przyszłość, a także rzeczywiste zwiększenie się potrzeb poszkodowanego jako następstwo wywołania uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia stanowią przesłanki zasądzenia renty po myśli art. 444 § 2 k.c. W okolicznościach niniejszej sprawy niewątpliwie żądanie powoda w tym zakresie uznać należało za uzasadnione, za czym przemawia zarówno stan zdrowia R. C., jak i niemożność wykonywania przez niego pracy nie tylko w jego zawodzie, ale i jakiegokolwiek innej pracy fizycznej. Sąd w zamiarze „uśrednienia” dochodu możliwego hipotetycznie do uzyskania przez R. C. wziął pod uwagę uzyskany przez niego dochód w latach 2011-2012, bowiem wynikał on w sposób bezsporny z informacji urzędu skarbowego w L. odnośnie tych lat. Skoro w 2011r. powód uzyskał dochód w łącznej kwocie 16.564 €, to jako jego dochód miesięczny przyjmować należy kwotę 1.371 € ($16.564 \text{ €} : 12 = 1.371 \text{ €}$), co przy uwzględnieniu średniego kursu € w 2011r. daje kwotę 5.634 zł ($1.371 \text{ €} \times 4,11 \text{ zł} = 5.634 \text{ zł}$). W 2012r. miesięczny dochód powoda wyniósł 6.457 zł (wedle obliczenia dokonanego na potrzeby ustalenia wysokości utraconych zarobków – powyżej). Sąd przyjął, że powód pracował 9 miesięcy w roku, uznając wiarygodnymi jego wyjaśnienia w tym zakresie. Uwzględniając zatem powyższe ustalenia, tj. dochód powoda w latach 2011-2012 (średnio 6.045 zł) i fakt świadczenia przez niego pracy w ciągu 9 miesięcy w skali roku, przyjmować należy, że ogółem średni miesięczny dochód powoda wynosił 4.534 zł ($6.045 \text{ zł} \times 9 \text{ miesięcy faktycznego świadczenia pracy} : 12 \text{ miesięcy w roku} = 4.534 \text{ zł}$). Wskazana kwota stanowi podstawę obliczenia renty wyrównawczej. Skoro więc w 2012r. (po dniu 31 lipca 2012r. jako końcowej dacie obowiązywania umowy o pracę) powód w ramach zasiłku chorobowego i rehabilitacyjnego pobrał łączną kwotę 11.750 zł, to kwotę należnej mu renty wyrównawczej za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2012r. stanowi różnica pomiędzy hipotetycznym dochodem ($4.534 \text{ zł} \times 5 \text{ miesięcy}$) a pobranymi świadczeniami, tj. kwota 10.920 zł, zasądzona w punkcie III wyroku. Analogicznie obliczając, kwotę renty wyrównawczej za 2013r. (pkt IV

wyroku) stanowi suma 32.213 zł, przy przyjęciu dochodu hipotetycznego w tożsamej wysokości (łącznie 54.408 zł) oraz uwzględnieniu, że powód pobrał świadczenia (świadczenie rehabilitacyjne oraz renta) w łącznej kwocie 22.195 zł (54.408 zł – 22.195 zł = 32.213 zł). W 2014r. R. C. pobierał rentę w łącznej wysokości 12.325 zł, zatem uwzględniając możliwy do uzyskania przez niego dochód (54.408 zł) przyjąć należy, że należna mu renta wyrównawcza za ten okres to 42.083 zł (54.408 zł – 12.325 zł = 42.083 zł (pkt V wyroku). W 2015r. w okresie od 1 stycznia do 27 listopada 2015r. powód tytułem renty pobrał łącznie 11.718 zł, więc kwota renty wyrównawczej wynosi 37.809 zł (49.874 zł hipotetycznego dochodu za 11 miesięcy – 11.718 zł = 38.156 zł – 347 zł za 3 dni listopada 2015r. = 37.809 zł), o czym rozstrzygnięto w punkcie VI wyroku. Odsetki ustawowe zasądzono na podstawie art. 471 k.c. przy przyjęciu pewnego uproszczenia od 2 stycznia roku następującego po roku, w którym kapitalizowano roczną rentę wyrównawczą.

Kwota należnej aktualnie powodowi renty wyrównawczej stanowi sumę 3.469 zł miesięcznie (4.534 zł hipotetycznego dochodu – 1.065 zł pobieranej przez powoda renty = 3.469 zł), zaś renty uzupełniającej – 223 zł miesięcznie. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zawarte zostało w punkcie VII wyroku. Dokonując obliczeń w zakresie renty uzupełniającej Sąd przyjął, że powód odbywa 7 wizyt lekarskich rocznie (4 u ortopedy, 2 u neurologa i 1 u psychologa), za które płaci średnio po 100 zł i podczas których towarzyszy mu osoba trzecia. Koszt opieki ze strony osoby trzeciej podczas wizyt Sąd oszacował na sumę 60 zł w ramach jednej wizyty, zaś koszt dojazdu na wizytę (busem bądź samochodem osobowym) ze S. do K. – na sumę 25 zł. Powód wykazał za pomocą rachunków, że w okresie od stycznia do lipca 2015r. zakupił leki za łączną kwotę 992 zł, zatem miesięcznie wydaje na ten cel 141 zł (992 zł : 7 = 141 zł). Jednakowoż nie wszystkie leki pozostawały w związku z dolegliwościami wywołanymi zdarzeniem z 31 marca 2012r. I tak lek R., często powtarzający się na fakturach, zalecany jest przy leczeniu układu moczowo-płciowego (prostata), V. to lek na kaszel, C. i G. stosowane są przy przeziębieniach, U. w leczeniu grzybicy stóp, R. – przy dolegliwościach układu trawiennego. Sąd uznał, że leki nie związane z dolegliwościami powoda wywołanymi wypadkiem stanowią około 40% wartości wykupywanych przez powoda leków, dlatego od kwoty 141 zł należało odjąć 56 zł (40%), co daje kwotę 85 zł. Łącznie zatem renta uzupełniająca wynosi 223 zł (85 zł leki i materiały pielęgnacyjne + 63 zł wizyty lekarskie + 60 zł opieka domowników w czasie wyjazdów powoda + 15 zł za dojazdy do lekarzy).

W pozostałej części Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako nadmiernie wygórowane. Sąd oddalił również żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku, jakie mogą wystąpić u powoda w przyszłości, a to z tego względu, że w obecnym stanie prawnym nie sposób przyjąć istnienia interesu prawnego w takim ustaleniu. Istnienie takiego interesu było w orzecznictwie uzasadniane koniecznością przerwania biegu 10-letniego terminu przedawnienia, płynącego, zgodnie z przepisem art. 442 k.c. od dnia zdarzenia powodującego szkodę. Przepis ten utracił jednak moc obowiązującą w dniu 10 sierpnia 2008 r., a wprowadzony z tym dniem przepis art. 442¹ § 3 odmiennie uregulował kwestię przedawnienia roszczeń z tytułu szkód na osobie, wykluczając możliwość ich przedawnienia przed ujawnieniem się szkody. W konsekwencji obecnie nie można uzasadnić interesu prawnego w ustaleniu odpowiedzialności na przyszłość za szkody na osobie potrzebą przerwania terminu przedawnienia i jakkolwiek nie można a priori odrzucić możliwości wystąpienia w konkretnej sprawie takiego interesu, to trudno wyobrazić sobie okoliczności, które interes taki mogłyby uzasadniać.

O kosztach sądowych Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100k.p.c. w związku z art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Powód został zwolniony od kosztów sądowych w 4/5 części i wygrał proces w 44 %. Koszty sądowe obejmują opłatę sądową w części nieobciążającej powoda (11.900 zł), którą Sąd obciążył pozwanego oraz wydatki na biegłych sądowych w łącznej kwocie 2098,12 zł. Przy uwzględnieniu uiszczenia zaliczek na powyższe w wysokości 1200 zł, Sąd orzekł o pobraniu od obydwu stron pozostałej kwoty 898,12 zł w częściach równych (po 449,06 zł) i jednocześnie odstąpił od obciążania powoda częścią niepobranej opłaty od pozwu, jaka nie obciążała pozwanego (pkt IX i X wyroku). W pkt XI Sąd zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego, uznając proporcje wygranej i przegranej stron za zbliżone.

Powód zaskarżył apelacją powyższy wyrok w części, tj.:

a) w pkt II i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 kwietnia 2012r. do dnia 31 lipca 2012 r. w kwocie 892,00 zł

b) w pkt. III i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do renty wyrównawczej skapitalizowanej za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r. ponad kwotę 10.920,00 zł (tj. w zakresie kwoty 9.615 zł), oraz oddalającym powództwo co do skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r. w kwocie 1.115,00 zł

c) w pkt. IV i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do renty wyrównawczej skapitalizowanej za okres od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2013r. ponad kwotę 32.213,00 zł (tj. w zakresie kwoty 23.076 zł), oraz oddalającym powództwo co do skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2013r. w kwocie 2.676,00 zł

d) w pkt V i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do renty wyrównawczej skapitalizowanej za okres od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2014r. ponad kwotę 42.083,00 zł (tj. w zakresie kwoty 23.076 zł), oraz oddalającym powództwo co do skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2014r. w kwocie 2.676,00 zł

e) w pkt VI i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do renty wyrównawczej skapitalizowanej za okres od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 27 listopada 2015r. ponad kwotę 37.809,00 zł (tj. w zakresie kwoty 21.500 zł oraz oddalającym powództwo co do skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 27 listopada 2015r. w kwocie 2.453,00 zł ;

f) w pkt VII i VIII wyłącznie w zakresie oddalającym powództwo co do renty wyrównawczej ponad kwotę 3.469 zł (tj. w zakresie kwoty 1.922,72 zł miesięcznie) płatnej miesięcznie do 10-tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia którejkolwiek z rat

g) w pkt. VIII, w zakresie oddalającym powództwo co do ustalenia odpowiedzialności Pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 31 marca 2012 r.

h) w pkt. X w zakresie obciążającym Powoda kwotą 449,06 zł tytułem części wydatków sądowych oraz w pkt. XI sentencji wyroku w zakresie w jakim Sąd I instancji nie przyznał od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i poniesionych wydatków.

Apelacja zarzuca:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art.444 § 2 k.c. poprzez uznanie, iż skapitalizowana renta wyrównawcza: za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012 r. w wysokości 10.920 zł; za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013r. w wysokości 32.213 zł; za okres od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2014 r. w wysokości 42.083 zł; za okres od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 27 listopada 2015r. w wysokości 37.809 zł, oraz renta wyrównawcza w kwocie 3.469 zł płatną miesięcznie do 10-tego każdego miesiąca stanowi odpowiednią - w świetle okoliczności niniejszej sprawy - rentę wyrównawczą na rzecz powoda,

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art, 444 § 2 k.c. poprzez uznanie, iż renta uzupełniająca w kwocie 223 zł miesięcznie należy się Powodowi dopiero od dnia wydaniu wyroku, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika iż powinna zostać zasądzona Powodowi od dnia wypadku, a więc od dnia 31 marca 2012 roku,

III. naruszenie art. 189 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie braku interesu prawnego powoda w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku

IV. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. przepisu art. (233 § 1 k.p.c., przez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i nie wzięcie pod uwagę przez Sąd I instancji przy ustalaniu należnych Powodowi kwot zeznań stron i dokumentów oraz uznanie, iż kwota 10.920

zł (za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r.), 32.213 zł (za okres od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2013r.), 42.083 zł (za okres od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2014r.), 37.809 (za okres od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 27 listopada 2015r.) a następnie kwota 3.469 (płatną miesięcznie do 10-tego każdego miesiąca) stanowi wystarczającą i odpowiednią rentę wyrównawczą na rzecz Powoda, a także poprzez uznanie, iż renta uzupełniająca w kwocie 223 zł miesięcznie należy się Powodowi dopiero od dnia wydania wyroku, podczas, gdy z okoliczności sprawy i całokształtu materiału dowodowego wynika, iż powinna zostać zasądzona Powodowi od dnia wypadku, a więc od dnia 31 marca 2012 roku, albowiem od dnia wypadku powód ponosi koszty związane z leczeniem, a także poprzez uznanie braku interesu prawnego powoda w ustaleniu odpowiedzialności na przyszłość, pomimo, iż interes ten wynika ze zgromadzonych w sprawie dowodów,

V. naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. przepisu art. 100 w zw. z art. 98 § 1 w zw. z art. 102 kodeksu postępowania cywilnego, a także art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez niezastosowanie zdanie drugiego art. 100 kodeksu postępowania cywilnego i ostatniego ze wspomnianych przepisów i w konsekwencji wzajemne zniesienie między stronami kosztów zastępstwa procesowego, podczas gdy z okoliczności niniejszej sprawy wynikało, iż zasądzenie odpowiedniej kwoty w niniejszej sprawie zależało od oceny Sądu oraz na zasadzie art.102 kodeksu postępowania cywilnego i art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd I instancji powinien odstąpić od obciążania Powoda kosztami procesu w całości.

Zarzucając powyższe apelacja wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj.

a) w zakresie pkt II poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem odszkodowania kwoty 15.225 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 czerwca 2013r. do dnia rzeczywistej zapłaty oraz tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 kwietnia 2012r. do dnia 31 lipca 2012r. kwoty 892,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2013r. do dnia rzeczywistej zapłaty

b) w zakresie pkt. III poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od dnia 1 sierpnia 2012r. do dnia 31 grudnia 2012r. kwoty 20.535,00 zł (a więc dodatkowej kwoty (9.615 zł) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2013r. do dnia rzeczywistej zapłaty oraz tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. kwoty 1.115,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2013r. do dnia rzeczywistej zapłaty,

c) w zakresie pkt. IV poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem skapitalizowane renty wyrównawczej za okres od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2013r. kwoty 55.289,00 zł (a więc dodatkowej kwoty(23.076 zł) z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2014r. do dnia rzeczywistej zapłaty oraz tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. kwoty 2.676,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2014r. do dnia rzeczywistej zapłaty,

d) w zakresie pkt./ V poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od dnia 1 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2014r. kwoty 65.159,00 zł (a więc dodatkowej kwoty 23.076 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2015r.do dnia rzeczywistej zapłaty, oraz tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014r. kwoty 2.676,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2015 r. do dnia rzeczywistej zapłaty,

e) w zakresie pkt. (VI poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej za okres od dnia 1 stycznia 2015r. do dnia 27 listopada 2015r. kwoty 59.309,00 zł (a więc dodatkowej kwoty 21.500 zł) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 listopada 2015r. do dnia rzeczywistej zapłaty, oraz tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 27 listopada 2015 r. kwoty 2.453,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 listopada 2015r. do dnia rzeczywistej zapłaty,

f) w zakresie pkt VII poprzez zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda tytułem renty wyrównawczej po 5.391,72 zł (a więc dodatkowej kwoty 1.922,72zł) miesięcznie płatnej do 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia którejkolwiek z rat oraz tytułem renty na zwiększone potrzeby po 223 zł płatnej do 10 - tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia którejkolwiek z rat,

g) w zakresie pkt VIII poprzez ustalenie odpowiedzialności Pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 31 marca 2012 r.

h) w pkt X i XI poprzez ich uchylenie i zasądzenie kosztów procesu przed Sądem I instancji od Pozwanego na rzecz Powoda, ewentualnie o zastosowanie art. 100 zdanie 2 k.p.c. i zasądzenie kosztów procesu przed Sądem I i II instancji od Pozwanego na rzecz Powoda,

2. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest częściowo uzasadniona. Na wstępie należy wskazać, że Sąd Apelacyjny generalnie, ze zmianami o których niżej, podziela stan faktyczny sprawy ustalony przez Sąd Okręgowy i przyjmuje go za własny.

Zasadnie apelacja kwestionuje wyrok w części w jakiej oddała powództwo o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki przedmiotowego wypadku, jakie mogą powstać u powoda. Trafny jest w tym zakresie zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał, że powód nie ma interesu prawnego w takim ustaleniu biorąc jednak pod uwagę jedynie kwestie związane z przedawnieniem ewentualnych późniejszych roszczeń. O ile rozważania Sądu I instancji dotyczące tej okoliczności można uznać za słuszne, to uwadze Sądu uszła inna przesłanka przemawiająca za przyjęciem po stronie powoda interesu prawnego w ustaleniu, a mianowicie trudności dowodowe po stronie powoda w tym ewentualnym przyszłym procesie. Sąd Najwyższy odnosząc się do tego zagadnienia w swojej uchwale z dnia 24 lutego 2009 r. III CZP 2/09 wskazał, że również pod rządem art. 442[1] §3 k.c. powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości; wprowadzenie uregulowania wynikającego z tego przepisu oznacza, że nie został w żaden sposób ograniczony czas, w jakim może ujawnić się szkoda na osobie, drugi czy kolejny proces odszkodowawczy może więc toczyć się nawet po dziesiątkach lat od wystąpienia zdarzenia wyrządzającego szkodę. Trudności dowodowe z biegiem lat narastają, a przesądzenie w sentencji wyroku zasądzającego świadczenie odszkodowawcze o odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości, zwalnia powoda z obowiązku udowodnienia istnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności podmiotu, na którym taka odpowiedzialność już ciąży. Trafnie apelacja podkreśla, że z opinii biegłych wydanych w niniejszej sprawie wynika, że leczenie powoda nie jest jeszcze całkowicie zakończone, stan zdrowia powoda może w przyszłości ulec pogorszeniu, może więc pojawić się konieczność dalszego kosztownego leczenia i rehabilitacji. Istnieją zatem przesłanki do uznania, że powód posiada interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości wskutek przedmiotowego wypadku.

Uzasadniona jest również apelacja w części dotyczącej nieuwzględnionego przez Sąd Okręgowy żądania powoda o zasądzenie skapitalizowanej renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb powoda za okres łącznie od 1 kwietnia 2012 r. do 27 listopada 2015. Sąd Okręgowy ustalił, że stan zdrowia powoda po wypadku wymagał opieki osób trzecich, najpierw całodobowej, później przez około 6 godzin na dobę, następnie przy niektórych czynnościach przez około 1 godzinę dziennie, obecnie wymaga pomocy osób trzecich przy skomplikowanych czynnościach. Pomoc tę świadczyli przez cały czas i świadczą nadal członkowie rodziny. Obecnie nie wymaga już leczenia ani rehabilitacji, ale stale pozostaje pod kontrolą chirurga-ortopedy i neurologa, odbywa około 7 wizyt lekarskich rocznie a koszt każdej takiej wizyty u lekarza wynosi około 120 zł, w wizytach tych musi towarzyszyć mu inna osoba, ponosi również koszty dojazdu

do lekarza, zakupuje również stale niezbędne leki. Te ustalenia dały podstawę Sądowi Okręgowemu do zasądzenia na rzecz powoda renty uzupełniającej z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 233 zł miesięcznie, ale w wyroku rentę tę zasądzono, jak można wnosić z pkt VII wyroku Sądu Okręgowego, dopiero od dnia wyroku, nie wskazując w jego uzasadnieniu przyczyn nieuwzględnienia tego żądania za okres wcześniejszy. W świetle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I i instancji, jak i doświadczenia życiowego, nie można przyjąć, że zwiększone potrzeby powoda (opieka osób trzecich, wizyty lekarskie i dojazdy na nie, zakup leków i materiałów pielęgnacyjnych) pojawiły się dopiero z końcem listopada 2015 r., a nie istniały wcześniej, to jest w okresie od wypadku aż do listopada 2015 r. Dlatego też Sąd Apelacyjny uznał w tej części apelację za zasadną i na podstawie art. 444 §2 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 223 zł miesięcznie (a więc wysokości wyliczonej przez Sąd Okręgowy) również za wcześniejsze okresy, to jest począwszy od 1 kwietnia 2012 r. do 27 listopada 2015 r. (pkt II – VI wyroku SO) wraz z żądanymi (i określonymi we wnioskach apelacji) odsetkami.

Natomiast apelacja dotycząca zasądzonej przez Sąd Okręgowy renty wyrównawczej z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej jest uzasadniona tylko w niewielkiej części. Sąd Okręgowy, zgodnie z twierdzeniami powoda nie zakwestionowanymi w żaden sposób przez pozwanego przyjął, że powód, gdyby nie przedmiotowy wypadek, nadal pracowałby tak jak przed wypadkiem, to znaczy w Niemczech, na podstawie umowy zawartej ze spółką (...)” o pracę na budowie eksportowej (zagranicznej) na stanowisku formiarza ręcznego. Sąd Okręgowy na podstawie przedłożonych do akt decyzji Urzędu Skarbowego w L. ustalił również, że w 2012 r. od dnia 1 stycznia do dnia wypadku 31 marca 2012 r., to jest za trzy miesiące powód uzyskał z tytułu tej pracy kwotę 4.668 € (zob. protokół rozprawy k.477 i uzasadnienie wyroku k. 486). Ta zatem kwota, a nie średnia dochodów z lat 2011 i 2012., jak trafnie podnosi apelacja, winna stanowić podstawę obliczenia renty wyrównawczej. Ponieważ jak ustalił Sąd Okręgowy na podstawie przede wszystkim zeznań samego powoda, pracował on przez 9 miesięcy w roku, to uzyskiwałby rocznie dochód w wysokości 14.004 € netto, a więc średnio za każdy miesiąc roku (...) €, a w przeliczeniu na złote polskie po obowiązującym w 2012 r. kursie 4,15 mógłby uzyskiwać zatem miesięczny dochód w wysokości 4.843,05 zł, a nie jak wyliczył to Sąd Okręgowy 4.534 zł (k. 489v akt). Pomniejszając te hipotetyczne zarobki powoda (4.843 zł) o wypłacone po wypadku świadczenia (zasilki chorobowe, rehabilitacyjne a później rentę) wynikające z niekwestionowanych ustaleń Sądu I instancji, należało skorygować zasądzone w pkt III – VII kwoty tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej i renty bieżącej. W pozostałym zakresie apelacja nie znajduje uzasadnionych podstaw. Apelujący nie wziął pod uwagę, że powód pracował po 9 miesięcy w roku, a renta wyrównawcza zasądzona jest za każdy z dwunastu miesięcy w roku. Prawidłowe zatem jest podzielenie dochodów z pracy uzyskanych przez powoda w danym roku kalendarzowym przez 12 miesięcy.

Apelacja dotycząca zawartych w wyroku Sądu Okręgowego rozstrzygnięć o kosztach postępowania jest uzasadniona tylko w części dotyczącej pkt X, tj. obciążenia powoda częścią wydatków sądowych w postaci wydatków na wynagrodzenia biegłych, którzy wydali w niniejszej sprawie opinie. Mając na uwadze, że dowody z opinii były przeprowadzane przede wszystkim dla oceny krzywdy doznanej przez powoda wskutek przedmiotowego wypadku rzutującej na wysokość zasądzonego zadośćuczynienia, a określenie należnej z tego tytułu kwoty w dużej mierze zależy od oceny sądu, Sąd Apelacyjny uznał, że istnieją podstawy do zastosowania art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i odstąpienia od obciążenia powoda również tymi kosztami sądowymi. Natomiast brak podstaw do uwzględnienia dalszych wniosków apelacji w tym zakresie i zmiany pkt XI wyroku sądu I instancji poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Zastosowanie przez Sąd Okręgowy art. 100 k.p.c. i zniesienie kosztów zastępstwa procesowego jest jak najbardziej trafne, jeśli się zważy, iż powód był zwolniony od kosztów sądowych w 4/5, a sprawę wygrał ostatecznie w około 50 %.

Mając wszystko powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił częściowo zaskarżony wyrok, a w pozostałej części apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. z uwagi na częściowe uwzględnienie a częściowe oddalenie apelacji.

SSA Jerzy Bess SSA Elżbieta Uznańska SSA Robert Jurga